

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0151/2010

10.5.2010

RAPORT

Uued arengud riigihangetes
(2009/2175(INI))

Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon

Raportöör: Heide Rühle

RR\816108ET.doc

PE438.513v02-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	15
REGIONAALARENGUKOMISJONI ARVAMUS	20
RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS	24
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	27

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

uute arengute kohta riigihangetes (2009/2175(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut ja pidades eelkõige silmas Lissaboni lepingust tulenevaid muudatusi;
- võttes arvesse direktiive 2004/18/EÜ ja 2004/17/EÜ riigihankelepingute sõlmimise korra kohta ning direktiivi 2007/66/EÜ riigihankelepingute sõlmimise läbivaatamise korra kohta;
- võttes arvesse komisjoni 19. novembri 2009. aasta teatist „Era- ja avaliku sektori investeringute kasutamine majanduse elavdamiseks ja pikaajalise struktuurimuutuse saavutamiseks: avaliku ja erasektori partnerluse arendamine” (KOM(2009)0615);
- võttes arvesse komisjoni 5. mai 2009. aasta teatist „Säästva arengu toetamine: ausa kaubanduse ja valitsusväliste organisatsioonide kaubandusliku jätkusuutlikkuse tagamise kavade roll” (KOM(2009)0215);
- võttes arvesse komisjoni 16. juuli 2008. aasta teatist „Keskkonnahoidlikud riigihanked” (KOM(2008)0400);
- võttes arvesse komisjoni 5. veebruari 2008. aasta tõlgendavat teatist, mis käsitleb riigihanked ja kontsessioone reguleeriva ühenduse õiguse kohaldamist avaliku ja erasektori institutsionaliseeritud partnerluste suhtes (K(2007)6661);
- võttes arvesse komisjoni personali töödokumenti „Euroopa parimate tavade juhend, millega lihtsustatakse VKEde juurdepääsu riigihankelepingutele” (SEK(2008)2193);
- võttes arvesse komisjoni 1. augusti 2006. aasta tõlgendavat teatist, milles käsitletakse ühenduse õigust lepingute sõlmimisel, mis ei ole või on ainult osaliselt reguleeritud riigihankedirektiividega¹;
- võttes arvesse järgmisi Euroopa Liidu Kohtu otsuseid:
 - 19. aprilli 2007. aasta otsus kohtuasjas C-295/05 (Tragsa);
 - 18. detsembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-532/03: *komisjon v Iirimaa* (Iirimaa päästeteenistused);
 - 13. novembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-324/07 (Coditel Brabant);
 - 9. juuni 2009. aasta otsus kohtuasjas C-480/06: *komisjon v Saksamaa* (Stadtwerke Hamburg);
 - 10. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-206/08 (Eurawasser);

¹ EÜT C 179, 1.8.2006, lk 2.

- 9. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-573/07 (Sea s.r.l.);
 - 15. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-196/08 (Acoset);
 - 15. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-275/08: *komisjon v Saksamaa* (Datenzentrale Baden-Württemberg),
 - 25. märtsi 2010. aasta otsus kohtuasjas C-451/08 (Helmut Müller);
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 10. veebruari 2010. aasta arvamust „Säästva arengu toetamine: ausa kaubanduse ja valitsusväliste organisatsioonide kaubandusliku jätkusuutlikkuse tagamise kavade roll” (RELEX-IV-026);
 - võttes arvesse järgmisi uuringuid:
 - „Riigihankedirektiivide hindamine: Markt/2004/10/D lõpparuanne,” Europe Economics, 15. september 2006;
 - “ELi õigusaktide institutsiooniline mõju kohalikele ja piirkondlikele omavalitsustele: direktiivide 1999/31/EÜ (prügilate kohta) ja 2004/18/EÜ (riigihankelepingute sõlmimise korra kohta) juhtumiuuringud”, Euroopa Avaliku Halduse Instituut (EIPA), september 2009;
 - võttes arvesse oma 3. veebruari 2009. aasta resolutsiooni kommertskasutusele eelnevate hangete kohta: innovatsiooni kiirendamine jätkusuutlike ja kõrgekvaliteediliste avalike teenuste tagamiseks Euroopas¹;
 - võttes arvesse oma 20. juuni 2007. aasta resolutsiooni eriprobleemide kohta riigihankeid käsitlevate õigusaktide ülevõtmisel ja rakendamisel ning nende õigusaktide seose kohta Lissaboni kavaga²;
 - võttes arvesse oma 26. oktoobri 2006. aasta resolutsiooni avaliku ja erasektori partnerluse kohta ning ühenduse õiguse kohta riigihangete ja kontsessioonide alal³;
 - võttes arvesse oma 6. juuli 2006. aasta resolutsiooni õiglase kaubanduse ja arengu kohta⁴;
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48;
 - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit ning rahvusvahelise kaubanduse komisjoni ja regionaalarengukomisjoni arvamusi (A7-0151/2010),
- A. arvestades, et majandus- ja finantskriis on näidanud selgelt riigihangete suurt majanduslikku tähtsust, et juba on selgelt märgata kriisi mõju kohalikele omavalitsustele, ning et ametiasutused saavad oma avalike huvidega seotud ülesandeid ainult siis tulemuslikult täita, kui neile on selleks tagatud vajalik õiguskindlus vastavas valdkonnas ning menetlused ei ole liiga keerulised;

¹ ELT C 067E, 18.3.2010, lk 10.

² ELT C 146E, 12.6.2008, lk 227.

³ ELT C 313E, 20.12.2006, lk 447.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2006)0320.

- B. arvestades, et hästi toimiv riigihangete turg on ühisturu jaoks keskse tähtsusega, seda nii piiriülese konkurentsi ja innovatsiooni edendamiseks, vähese süsinikuheitega majanduse toetamiseks kui ka ametiasutustele optimaalse väärtuse saavutamiseks;
- C. arvestades, et riigihankeõiguse eesmärk on tagada riigi rahaliste vahendite tõhus ja kokkuhoidlik kasutamine ja anda huvitatud ettevõtetele võimalus võita riigihankeid ausas konkurentsis;
- D. arvestades, et riigihankedirektiivide läbivaatamise eesmärk 2004. aastal oli hangete korra lihtsustamine, kaasajastamine, paindlikumaks muutmine ning suurema õiguskindluse saavutamine;
- E. arvestades, et Lissaboni lepinguga tunnustatakse esmakordselt Euroopa Liidu esmastes õigusaktides piirkondlike ja kohalike asutuste õigust omavalitsuslikule staatusele, tugevdatakse subsidiaarsuse põhimõtet ning antakse nii liikmesriikide parlamentidele kui ka Regioonide Komiteele õigus pöörduda Euroopa Liidu Kohtusse;
- F. arvestades, et Euroopa Liidu Kohus on kõnealuses valdkonnas käsitletud ebaproportsionaalselt suur arvu rikkumismenetlusi, mis näitab, et paljudel liikmesriikidel on olnud raskusi riigihankedirektiivide täitmisel;
- G. arvestades, et Euroopa poliitika Euroopa kodanike ootustele vastava arengu tagamiseks on Euroopa Liidu toimimise lepingusse lisatud sotsiaalse turumajanduse mõiste, sotsiaalvaldkonda reguleeriv säte ja protokoll üldhuviteenuste kohta, milles määratletakse ELi ühised väärtused;
- H. arvestades, et ILO konventsioonis nr 94 sätestatakse, et riigihankelepungud peavad sisaldama sätteid, millega tagatakse võrdväärne tasustamine ning töötingimused, mis ei ole halvemad näiteks samaväärsetes kollektiivlepingutes seatud tingimustest,

Üldised tähelepanekud ja soovitused

1. taunib asjaolu, et siiani ei ole saavutatud riigihankeid reguleerivate direktiivide 2004. aastal toimunud läbivaatamise eesmärke, seda eelkõige hanke-eeskirjade lihtsustamise ning õiguskindluse suurendamise osas; loodab siiski, et Euroopa Liidu Kohtu viimased otsused aitavad siiani lahtiseid õigusküsimusi lahendada ning et rikkumismenetluste arv väheneb; kutsub komisjoni üles üleeuroopaliste eeskirjade läbivaatamisel silmas pidama ning järgima riigihankemenetluse lihtsustamise ja tõhustamise eesmärki;
2. taunib ka asjaolu, et kehtivad eeskirjad – koos puudulike rakendusmeetmetega liikmesriikide ja piirkondade tasandil, komisjoni arvukate mittesiduvate õigusaktide ettepanekutega ning Euroopa ja liikmesriikide kohtute tõlgendustega asjaomastele õigusnormidele – on tekitanud eeskätt avalike organite, eraettevõtjate ja üldhuviteenuste pakujate jaoks keerukad ja segased eeskirjadekogumid ning põhjustanud tõsiseid õiguslikke probleeme, mida ei ole enam võimalik lahendada ilma suurte halduskulude või sisseostetud õigusabita; nõuab komisjonilt tungivalt, et ta olukorda parandaks ja uuriks parema õigusloome algatuse raames ka mittesiduvate õigusaktide mõju ning

hindaks neid subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse seisukohast, võttes arvesse 2001. aasta valges raamatus Euroopa valitsemistava kohta kehtestatud põhimõtteid (avatus, osalus, vastutus, tulemuslikkus ja sidusus);

3. juhib tähelepanu asjaolule, et selliste arengute tulemusena peavad riigihanke korraldajad tihti seadma õiguskindluse poliitika kujundamisest olulisemale kohale ning avalike vahendite piiratuse tõttu sageli sõlmima hanke- või teeninduslepingu kõige odavama, mitte aga majanduslikult kõige soodsama pakkumuse alusel; kardab, et see nõrgendab ELi innovatsioonibaasi ja ülemaailmset konkurentsivõimet; nõuab komisjonilt tungivalt olukorra leevendamist ning strateegiliste meetmete väljatöötamist, mis võimaldavad riigihangete korraldajatel sõlmida hankelepingud majanduslikult kõige soodsamate ja parima kvaliteediga pakkumuste alusel;
4. rõhutab, et Euroopa Liidu algatusi riigihangete valdkonnas tuleb paremini kooskõlastada, et mitte minna riigihankedirektiividega vastuollu või tekitada õiguslikke raskusi neile, kes eeskirju järgivad; nõuab seetõttu komisjoni siseselt kohustuslikke kooskõlastamismeetmeid riigihangete eest vastutava siseturu ja teenuste peadirektoraadi juhtimisel ning muude asjaomaste peadirektoraatide osalusel; nõuab ühtset veebiportaali ja tellijate korrapärast teavitamist, et muuta asjaomased õigusnormid läbipaistvamaks ja kasutajasõbralikumaks;
5. kritiseerib komisjonisisese riigihangete nõuandekomitee koosseisu ja tegevuse läbipaistmatust ning riigihangete avamise nõuandekomitee rolli ja pädevust, ning palub komisjonil astuda samme, et tagada nii selle komitee kui ka kavandatud avaliku ja erasektori partnerluse nõuandekomitee tasakaalustatud koosseis, nii et neisse kuuluksid ametiühingute gelased ja ettevõtjate, eriti VKEde esindajad, ning nende tegevuse läbipaistvus; nõuab Euroopa Parlamendi nõuetekohast teavitamist ning talle kogu kättesaadava teabe edastamist protsessi kõigil etappidel ja selle lõpul;
6. on seisukohal, et kuna riigihankelõpud puudutavad avalikke vahendeid, peavad need olema läbipaistvad ning avalikkuse kontrollile kättesaadavad; palub komisjonilt selgitust, et tagada kohalikele omavalitsustele ja muudele ametiasutustele õiguskindlus ning võimaldada neil kodanikke oma lepingulistest kohustustest teavitada;
7. rõhutab, et riigihankelõpude sõlmimine peab toimuma läbipaistvalt, et kõiki huvitatud osapooli tuleb võrdselt kohelda ning peamine kriteerium on hind ja projekti tulemuslikkus, nii et lepingud antakse mitte lihtsalt kõige odavamatele, vaid parimatele pakkujatele;
8. palub komisjonil viia läbi riigihankedirektiivide järelhindamine, võttes arvesse käesolevas raportis esitatud seisukohti; eeldab, et läbivaatamine toimub võimalikult paljude sidusrühmade igakülgsel kaasamisel ja tihedas koostöös Euroopa Parlamendiga; soovib läbivaatamisel arvestada kogu olemasoleva raamistikuga, võtta arvesse direktiivi riigihankelõpude sõlmimise läbivaatamise korra kohta, samuti analüüsida liikmesriikide seadusi lepingute sõlmimise läbivaatamise korra direktiivi ülevõtmiseks, et vältida riigihankeõiguse edasist killustamist; leiab, et nimetatud direktiivi tegelikku mõju ei ole veel võimalik hinnata, sest kõik liikmesriigid ei ole seda direktiivi oma siseriiklikesse õigusaktidesse veel üle võtnud;

Avaliku sektori sisene koostöö

9. märgib, et 1. detsembril 2009 jõustunud Lissaboni lepinguga tunnustatakse esmakordselt Euroopa Liidu esmastes õigusaktides õigust piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele (Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõige 2); rõhutab, et mitmetes Euroopa Liidu Kohtu otsustes on toonitatud õigust kohalikele omavalitsustele ja selgelt öeldud, et ametiasutused võivad kasutada omaenda vahendeid neile ülesandeks tehtud avalike teenuste osutamiseks koostöös teiste ametiasutustega (otsus kohtuasjas C-324/07); lisaks juhیب tähelepanu Euroopa Liidu Kohtu suurkoja 9. juuni 2009. aasta otsusele kohtuasjas C-480/06, kus täiendavalt sätestatakse, et ühenduse õigus ei nõua ametiasutustelt avalike teenuste osutamist mingis kindlas õiguslikus vormis; seetõttu leiab, et avaliku sektori sisesed partnerlused, näiteks kohalike omavalitsuste vahelised koostöölepingud ja koostöö riiklikul tasandil jäävad riigihankeid reguleerivate direktiivide kohaldamisalast välja, kui on täidetud järgmised tingimused:
- partnerluse eesmärk on kõigile asjaomastele kohalikele omavalitsustele ülesandeks tehtud avaliku teenuse osutamine,
 - nimetatud ülesannet täidavad üksnes asjaomased ametiasutused, s.t eraisikuid või eraettevõtteid ei kaasata;
 - põhiosa ülesandest täidavad asjaomased ametiasutused;
10. juhیب tähelepanu sellele, et komisjoni selgituste kohaselt ei sätesta hankeid reguleeriv õigus kogu ametiasutuste tegevust, ning kuni Euroopa õigusaktide sätteid ei nõua teatud valdkonnas turutingimuste loomist, võivad liikmesriigid ise otsustada, kas ja mis ulatuses nad soovivad avalikke ülesandeid ise täita;
11. juhیب tähelepanu sellele, et Euroopa Liidu Kohtu eelnimetatud otsuse järeldusi ei kohaldata mitte otseselt kohalike omavalitsuste koostöö suhtes, vaid need on üldkehtivad, mistõttu neid saab kohaldada teiste avalik-õiguslike hankijate vahelisele koostööle;
12. juhیب tähelepanu sellele, et Euroopa Liidu Kohtu 10 septembri 2009. aasta otsuses kohtuasjas C-573/07 leiti, et ainuüksi endise riikliku äriühingu kapitali erainvesteeringutele avamise võimalust ei saa pidada teguriks, mis muudab kohustuslikuks hankekonkursi korraldamise, välja arvatud juhul, kui riiklikul kapitalil põhineva ettevõtte olemus lepingu kehtivusaja jooksul muutub, mis muudab lepingu põhitingimusi ning eeldab uue hankekonkursi korraldamist; märgib, et Euroopa Liidu Kohtu pretsedendiõigusest on tulenenud olulisi arenguid avaliku sektori sisese koostöö eeskirjade valdkonnas, ning tervitab kohtu hiljutisi sellealaseid otsuseid; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles tegema ulatuslikult kättesaadavaks teabe nimetatud kohtuotsuste õiguslike tagajärgede kohta;

Kontsessioonid teenustele

13. juhیب tähelepanu asjaolule, et kontsessioonid teenustele direktiivi 2004/17/EÜ artikli 1 lõike 3 punkti b ja direktiivi 2004/18/EÜ artikli 4 mõistes on lepingud, mille kohaselt tasu teenuste osutamise eest seisneb kas ainult õiguses kasutada seda teenust või

sellises õiguses koos tasuga; rõhutab, et teenuste kontsessioonid jäeti riigihankedirektiivide kohaldamisalast välja, et võimaldada tellijatele ja töövõtjatele suuremat paindlikkust; tuletab meelde, et ka Euroopa Liidu Kohus on kinnitanud, et teenuste kontsessioone ei reguleerita mitte nimetatud direktiivide, vaid pigem Euroopa Liidu toimimise lepingu üldpõhimõtete (diskrimineerimise keeld, võrdse kohtlemise kohustus ja läbipaistvus) kaudu ja et tellijatel peab olema lubatud tellida teenuste osutamist kontsessiooni teel juhul, kui nad peavad seda parimaks asjaomase avaliku teenuste osutamise viisiks, ning ehkki teenuse realiseerimisega seotud risk on väike, kantakse see piiratud risk tervikuna üle kontsessiooni valdajale (10. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-206/08, punktid 72–75);

14. võtab teadmiseks komisjoni 19. novembri 2009. aasta teatise avaliku ja erasektori partnerluse arendamine kohta ja ootab suure huviga vastavat mõju hindamist; eeldab, et komisjon teeb nurjunud avaliku ja erasektori partnerlustest vajalikud järeldused; rõhutab, et teenuste kontsessioonide puhul tuleb nõuetekohaselt arvesse võtta nii menetluse keerukust kui ka suuri erinevusi liikmesriikide õiguskultuuris ja - praktikas; on seisukohal, et teenuste kontsessioonide mõiste määratlemise ja neid reguleeriva õigusliku raamistiku loomises on toimunud edasimineku tänu 2004. aasta riigihankedirektiividele ja neid täiendavale Euroopa Liidu Kohtu pretsedendiõigusele; kinnitab, et igasugused teenuste kontsessioone käsitlevate õigusaktide ettepanekud on põhjendatud vaid juhul, kui nende eesmärk on siseturu toimimise moonutuste kõrvaldamine; juhib tähelepanu sellele, et selliseid moonutusi ei ole seni tuvastatud ning seetõttu ei ole teenuste kontsessioone käsitlevat õigusakti vaja, kui selle eesmärk ei ole just siseturu toimimise märgatav parandamine;

Avaliku ja erasektori partnerlus

15. tunneb heameelt selle üle, et õiguslikult on selgitatud tingimusi, mille põhjal kohaldatakse riigihankelepinguid reguleerivat õigust avaliku ja erasektori institutsionaliseeritud partnerluste suhtes, eriti arvestades, et komisjon oma 19. novembri 2009. aasta teatises peab nimetatud partnerlusi väga tähtsaks kliimamuutuse vastu võitlemisel ning taastuvenergia ja säästva liikluse edendamisel; juhib tähelepanu sellele, et riigihankedirektiive kohaldatakse alati, kui ülesande täitmine antakse eraettevõttele, isegi kui selles on eraomandi osakaal väga väike; rõhutab siiski, et nii komisjoni 5. veebruari 2008. aasta teatises kui ka Euroopa Liidu Kohtu otsuses kohtuasjas C-196/08 öeldakse selgelt, et kaht pakkumismenetlust ei nõuta, kui teatavate ülesannete täitmiseks sõlmitakse lepingud vastmoodustatud avaliku ja erasektori partnerlustega, kuid et enne ilma pakkumismenetluseta kontsessiooni andmist spetsiaalselt selleks moodustatud avaliku ja erasektori segaettevõttele peavad olema täidetud kõik alljärgnevad tingimused:
- eraõiguslik partner tuleb valida läbipaistva menetluse alusel koos lepingu eelneva avaldamisega pärast seda, kui on kontrollitud finants-, tehnilisi, talitus- ja haldustehnilisi nõudeid ning pakkumise tunnuseid osutatava teenuse suhtes;
 - avaliku ja erasektori ühisettevõtte äriline eesmärk jääb kogu kontsessiooni kestuse jooksul samaks; Euroopa Liidu Kohtu arvates tuleks nimetatud ärilise eesmärgi või täidetava ülesande olulise muutumise korral viia läbi uus

hankemenetlus;

peab seetõttu ka lahendamiseks küsimust riigihankelepinguid reguleeriva õiguse kohaldamisest avaliku ja erasektori institutsionaliseeritud partnerluste suhtes ning palub komisjonidel ja liikmesriikidel väljastada sellekohased avaldused;

16. rõhutab samas, et hiljutine finantskriis on toonud ilmsiks viisid, kuidas avaliku ja erasektori partnerlusi sageli rahastatakse ning kuidas finantsriske jagatakse; palub komisjonil nõuetekohaselt hinnata avaliku ja erasektori partnerluste loomisega seotud finantsriske;

Linnaplaneerimine/linnaareng

17. tervitab Euroopa Liidu Kohtu otsust kohtuasjas C-451/08; arwab, et selle tõlgendamisel tuleb silmas pidada direktiivi ulatuslikke ja ambitsioonikaid eesmärke, kuid et ei maksa arvata, nagu võiks direktiivi eesmärgile viidates selle kohaldamisala lõputult laiendada, kuna nii tekib oht, et direktiiviga võiks hakata reguleerima igasugust linnaplaneerimistegevust, kusjuures ehitustööde võimalikku teostamist käsitlevate sätetega muudetakse määratluse kohaselt olulisel määral asjaomase maa väärtust; on seisukohal, et riigihankeid käsitlev õigus on viimastel aastatel tunginud valdkondadesse, mida algselt selle reguleerimisalas ei olnud, ning soovib seetõttu riigihankeid käsitleva õiguse eeskirjade kohaldamisel hanke kriteeriumit veelgi rohkem rõhutada;

Riigihanked, mille maksumus on piirmääradest väiksem

18. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Parlament on ühinenud 14. septembril 2006 Euroopa Liidu Kohtule esitatud hagiga Saksamaa vs. komisjon, mis on suunatud komisjoni 1. augusti 2006. aasta teatise vastu, milles käsitletakse ühenduse õigust lepingute sõlmimisel, mis ei ole või ei ole täielikult reguleeritud riigihankedirektiividega, ning ootab kiiret kohtuotsust;

Mikroettevõtted ning väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted

19. palub komisjonil hinnata riigihankeid käsitlevate direktiivide mõju mikroettevõtetele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele kui alltöövõtjatele, ning hinnata direktiivide edaspidise läbivaatamise otstarbel alltöövõtulepingute sõlmimise edasise reguleerimise vajadust, eriti selle vältimiseks, et alltöövõtjatest VKEde tingimused on riigihanke peatöövõtja tingimustest halvemad;
20. palub komisjonil lihtsustada riigihankemenetlusi, et kohalikud omavalitsused ja ettevõtted ei peaks kulutama hulka raha ja aega puhtbürookraatlikele küsimustele; rõhutab, et menetluste lihtsustamine muudab sellised lepingud VKEdele kättesaadavamaks ja lubab neil võrdsematel tingimustel osaleda;
21. on seisukohal, et alltöövõtt on eritööde teostamiseks sobiv töökorralduse viis; rõhutab, et alltöövõtulepingutes tuleb järgida kõiki peatöövõtjatele pandud kohustusi, eelkõige tööseadusandluse ja tööohutuse osas; arwab, et seda silmas pidades oleks soovitav vastutuse jagamine pea- ja alltöövõtja vahel;

22. toetab alternatiivsetele pakkumuste (või variantide) süstemaatilist lubamist; juhib tähelepanu sellele, et hanke tingimused, eriti alternatiivsete pakkumiste lubamine, on olulised uuenduslike lahenduste edendamisel ja levitamisel; rõhutab, et tulemuslikkust ja funktsionaalsusnõudeid kirjeldavad pakkumistingimused ja variantidele selgesõnaline lubamine võimaldavad pakkujatel esitada uuenduslikke lahendusi;
23. soovitab luua ühtse veebiportaali, mis sisaldab kogu riigihankeid käsitlevat teavet ja kujutab endast kõiki konkursikutseid koondavat võrgustikku; märgib, et eesmärk peaks olema teave ja koolitamine, et suunata ettevõtjaid riigihangetes osalema ning selgitada kohaldatavat õiguslikku raamistikku, eriti VKEde jaoks (kellel üldjuhul puuduvad olulised inim- ja haldusressursid ning eriteadmised hangetega seotud mõistetest ja menetlustest), ning et ka spetsiaalne kasutajatugi võiks aidata ettevõtjatel hinnata, kas nad tõesti vastavad hanke tingimustele, ning jaatava vastuse korral pakkumist koostada;
24. märgib, et VKEdel on raskusi riigihangeturule pääsemisel ning et rohkem tuleks ära teha VKEde strateegia väljatöötamiseks; palub seetõttu liikmesriikidel kõnealuse strateegia osana teha tellijatega koostööd, et toetada sobivatel juhtudel alltöövõtuvõimalusi, töötada välja ja levitada parimaid tehnilisi lahendusi, vältida ülereglementeeritud eelkvalifitseerumise nõudeid, kasutada pakkumismenetlusel standarddokumente, et tarnijad ei peaks iga kord jälle nullist alustama, ning luua keskne hangete reklaamiportaal; palub lisaks komisjonil koostada ülevaade liikmesriikide sellealastest algatustest ning toetada väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act” Euroopa parimate tavade laiemat levitamist;
25. soovitab liikmesriikidel toetada mõnes liikmesriigis juba välja töötatud tarnijate arendamise programmi; märgib, et kõnealust vahendit saab kasutada tarnijate ja tellijate vahelise dialoogi innustamiseks, mis võimaldab osapooltel kohtuda hankemenetluse varases staadiumis; rõhutab, et sellisel mehhanismil on keskne tähtsus uuendustegevuse toetamisel ning VKEde juurdepääsu parandamisel riigihanketurgudele;
26. nõuab tungivaltp, et komisjon teeks rohkem Euroopa VKEdele rahvusvahelistes riigihangetes suurema rolli tagamiseks ning Euroopa VKEde diskrimineerimise takistamiseks, võttes sel eesmärgil vastu samasuguseid õigusnorme, nagu seda on teinud mõningad WTO riigihankeid käsitleva kokkuleppe (GPA) osapooled (näiteks Kanada ja USA); märgib, et meetmed läbipaistvuse parandamiseks ning riikide hanketurgudele juurdepääsu hõlbustamiseks aitaksid VKEdel sellistele turgudele pääseda;
27. palub komisjonil tagada uuesti läbi vaadatud WTO riigihankeid käsitlevasse kokkuleppesse sätte kaasamine, mis võimaldaks Euroopa Liidul eelistada riigihankelepingle andmisel VKEsid sarnaselt sätetele, mille on juba vastu võtnud teised selle kokkuleppe osalised riigid;

Keskkonnasäästlikud hanked

28. juhib tähelepanu riigihangete tähtsusele kliima- ja keskkonnakaitse, energiatõhususe ja uuendustegevuse ning konkurentsi stimuleerimise jaoks, ning kinnitab veel kord, et ametiasutusi tuleb ergutada ning muuta võimeliseks teostama riigihankemenetlusi keskkonnaalaste, sotsiaalsete ja muude kriteeriumite alusel; tunneb heameelt ametiasutustele ja muudele avalikele asutustele säästvate hangete korraldamisel antava

praktilise abi üle; kutsub komisjoni üles uurima võimalust kasutada keskkonnasäästlikke riigihankeid säästva arengu edendamiseks;

29. kordab oma 2009. aasta veebruaris avaldatud raportis komisjonile esitatud üleskutset koostada kommertskasutusele eelnevate hangete käsiraamat, milles esitatakse praktilisi näiteid turutingimustele vastava riskide ja kasude jagamise kohta; on lisaks seisukohal, et intellektuaalomandi õigused peavad kuuluma kommertskasutusele eelnevates hangetes osalevatele ettevõtetele, mis tugevdaks ametiasutuste poolset mõistmist ning innustaks tarnijaid kommertskasutusele eelnevates riigihangetes osalema;
30. tervitab komisjoni loodud ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemi (EMAS) kasutajate, mis annab ettevõtetele ja muudele organisatsioonidele praktilist teavet ja abi oma riigihangetega seotud keskkonnategevuse tulemuslikkuse hindamisel, parandamisel ja vastava aruandluse koostamisel; palub komisjonil kaaluda üldisema veebiportaali välja töötamist, mis annaks praktilist nõu ja abi riigihankemenetlustes osalejatele, eelkõige keerukate ja koostööd nõudvate hankemenetluste osapooltele;

Sotsiaalselt vastutustundlikud riigihanked

31. rõhutab, et sotsiaalselt vastutustundlike riigihangete valdkonnas valitseb ebaselgus, ning palub komisjonil anda abi vastavate käsiraamatute koostamisega; juhib sellega seoses tähelepanu ka õigusliku raamistiku muutustele tulenevalt Lissaboni lepingust ja põhiõiguste hartast ning loodab, et komisjon asjaomased õigusnormid nõuetekohaselt rakendab; rõhutab kesket probleemi, et sotsiaalsed kriteeriumid on seotud tootmisprotsessiga, mistõttu nende mõju on lõpptootes üldjuhul võimatu eristada, ning et nende täitmist on tootmise üleilmastumise ja keeruliste tarneahelate tõttu raske kontrollida; eeldab seetõttu, et sotsiaalselt vastutustundlike riigihangete valdkonna jaoks töötatakse välja ka täpsed ja kontrollitavad kriteeriumid ning koostatakse andmebaas, mis sisaldab iga toote suhtes kohaldatavaid kriteeriumeid; juhib tähelepanu tellijate raskustele ja kuludele selliste kriteeriumite täitmise kontrollimisel, ning kutsub komisjoni üles andma vastavat abi ja edendama vahendeid, mille abil saab kontrollida tarneahelate usaldusväärsust;
32. palub komisjonil selgelt teatada, et ametiasutused võivad seada riigihangete aluseks sotsiaalsed kriteeriumid, näiteks asjakohase standardse palgataseme ja muud nõuded; kutsub komisjoni üles töötama välja suuniseid või muud praktilist abi, mida antakse ametiasutustele ja muudele avaliku sektori asutustele seoses säästvate hangete korraldamisega, ning nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid korraldaksid sageli vastavaid koolituskursuseid ja teadlikkuse tõstmise kampaaniaid; toetab mõtet kriteeriumite edasiarendamisest liikmesriike ja kohalikke omavalitsusi kaasava läbipaistva protsessi kaudu; märgib, et selline protsess töötab kujuneda edukaks eelkõige sotsiaalsete kriteeriumite osas;
33. kutsub komisjoni üles julgustama ametiasutusi kasutama oma riigihangetes ja hankepoliitikas õiglase kaubanduse kriteeriumeid, mille aluseks on Euroopa Parlamendi 6. juuni 2006. aasta resolutsioonis õiglase kaubanduse ja arengu kohta ning hiljutises komisjoni 5. mai 2009. aasta teatises esitatud õiglase kaubanduse mõiste; kordab oma varasemat nõuet komisjonile edendada selliste kriteeriumite kasutamist, koostades

näiteks konstruktiivsed suunised õiglase kaubanduse hankemenetluste jaoks; tervitab Regioonide Komitee 11. veebruari 2010. aasta ühehäälsel arvamust, milles nõutakse kohalike ja piirkondlike ametiasutuste jaoks ühtset Euroopa õiglase kaubanduse strateegiat;

Praktiline abi: andmebaas ja koolitused

34. nõuab pidevalt ajakohastatava standardite andmebaasi koostamist, mis hõlmaks eriti keskkonnaalaseid ja sotsiaalseid kriteeriumeid, ning millele ametiasutused ligi pääseksid, tagamaks, et riigihangete korraldajatel on pakkumismenetluste koostamisel kättesaadavad asjakohased suunised ja selged nõuded kohaldatava standardi järgimise kontrollimiseks; eeldab, et see toimub liikmesriikide ja kõigi sidusrühmade igakülgse kaasamisega; märgib, et kõnealuses alt-üles suunatud protsessis tuleks võtta arvesse väärtuslikke kogemusi ja teadmisi, mis on sageli olemas kohaliku ja piirkondliku omavalitsuse ning riigi tasandil; lisaks juhib tähelepanu negatiivsele mõjule, mida arvukate piirkondlike, riiklike, üleeuroopaliste ja rahvusvaheliste märgistuste tõttu killustunud turg avaldab teadusuuringutele ja uuendustegevusele;
35. märgib, kui olulised on riigihangete standardid, kuna need võivad aidata tellijatel saavutada oma eesmärgid, kasutades toodete ja teenuste hankimisel läbiproovitud menetlusi ja kulutõhusamat pakkumismenetlust ning tagades hanke vastavuse muudele poliitika eesmärkidele nagu jätkusuutlikkus või väikeettevõtetelt ostmine;
36. tunnistab, et koolitused ning ametiasutuste ja komisjoni vaheline kogemuste vahetamine on olulised mõnede riigihangeturuga seotud probleemide lahendamisel; väljendab samas muret, et riiklike vahendite kärpimine võib kõnealuseid algatusi takistada; palub seetõttu liikmesriikidel ja komisjonil kasutada olemasolevaid vahendeid ja nende käsutuses olevaid mehhanisme, näiteks teenuste direktiivis ettenähtud vastastikuseid eksperdihinnanguid, mille puhul ühe piirkonna riigihankespetsialistidest koosnevad väikesed meeskonnad kontrollivad teise ELi piirkonna vastavat tegevust, mis võib aidata tekitada usaldust ja parimate tavade levitamist liikmesriikide vahel;
37. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid korraldaksid kohalikele omavalitsustele ja poliitikakujundajatele koolituskursuseid ja teadlikkuse tõstmise kampaaniaid ning kaasaksid ka muid sidusrühmi, eelkõige sotsiaalteenuste osutajaid;

Piirkondlik areng

38. rõhutab, et Euroopa Kontrollikoja aastaaruannetes ELi eelarve täitmise kohta, sealhulgas viimases aruandes 2008. aasta kohta märgitakse pidevalt, et ELi hankeeeskirjade täitmata jätmine on üks kahest kõige tavalisemast põhjusest, mis viivad vigadele ja eeskirjade eiramisele struktuurifondidest ja ühtekuuluvusfondist kaasfinantseeritavate üleeuroopaliste projektide realiseerimisel; sellega seoses juhib tähelepanu asjaolule, et sageli põhjustab eeskirjade eiramist ELi eeskirjade ebaõige ülevõtmine ja liikmesriikides kohaldatavate eeskirjade erinevused; palub komisjonil ja liikmesriikidel koostöös piirkondlike ja kohalike asutustega läbi vaadata riigihangetel kohaldatavad erinevad eeskirjadekogumid, et neid eeskirju ühtlustada ja lihtsustada

kogu riigihangete õiguslikku raamistikku, eelkõige vigade vähendamiseks ja struktuurifondide kasutamise tõhustamiseks;

39. on seisukohal, et peale kulukuse ja keerukuse võib probleemiks olla ka riigihankeprotsessi lõpuleviimiseks kuluv aeg ning oht, et võidakse algetada pikalevenivaid kohtumenetlusi, mille käiku mitmed osapooled sageli pidurdavad, ning seetõttu tervitab asjaolu, et taastamiskavas lubatakse konkreetselt 2009. ja 2010. aastal suuremate avaliku sektori projektide puhul kohaldada riigihankedirektiivides esitatud menetluste kiirversioone; kutsub liikmesriike nimetatud menetlusi ära kasutama ning aitama kohalikel ja piirkondlikel asutustel neid rakendada ja kasutada, tehes seda kõigil juhtudel kooskõlas tavapärase riigihanke eeskirjade nõuete ja eeskirjadega;
40. palub komisjonil uurida võimalust kasutada ka pärast 2010. aastat struktuurifondidega seotud menetluste puhul kiirversioone ning pikendada künniste ajutise tõstmise tähtaega, seades eesmärgiks just investeringute kiirendamise;

Rahvusvaheline kaubandus

41. juhib tähelepanu sellele, et siseturg ja rahvusvahelised turud on üha rohkem omavahel seotud; on sellega seoses seisukohal, et ELi siseturu valdkonna õigusloojad ja ELi läbirääkijad rahvusvahelise kaubanduse valdkonnas peaksid oma tegevuses alati mõtlema mõlemapoolsetele võimalikele tagajärgedele ning võtma omaks sidusa poliitika, mis on riigihangete poliitikas alati suunatud selliste ELi väärtuste edendamisele nagu läbipaistvus, põhimõtteline korruptsiooni vastustamine ning sotsiaalsete ja inimõiguste edendamine; kutsub sünergia suurendamiseks siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni ning rahvusvahelise kaubanduse komisjoni korraldama ühiseid infotunde;
42. rõhutab, et korralikult toimiv riigihangete raamistik on õiglase ja vaba konkurentsipõhise turu eeltingimus ning aitab vältida korruptsiooni vastu;
43. rõhutab seoses Euroopa Liidu kohustustega rahvusvaheliste riigihangete valdkonnas ka nimetatud valdkonna korruptsioonivastaste mehhanismide tugevdamise tähtsust ning juhib tähelepanu vajadusele suunata jõupingutused läbipaistvuse ja õigluse tagamisele avalike vahendite kasutamisel;
44. kutsub WTO riigihankeid käsitleva kokkuleppe 22 vaatlejariiki tungivalt üles kiirendama kokkuleppega ühinemise protsessi;
45. palub komisjonil hinnata võimalust täiendada rahvusvaheliste partneritega sõlmitavaid riigihankepinguid sätetega, milles nõutakse konventsioonides ja rahvusvahelistes lepingutes sätestatud põhiliste inimõigustega seotud kohustuste täitmist;
46. olles otsustavalt vastu proteksionistlikele meetmetele riigihangete valdkonnas ülemaailmsel tasandil, usub kindlalt vastastikkuse ja proportsionaalsuse põhimõttesse selles valdkonnas; kutsub komisjoni üles kaaluma mõningatel ELi riigihanketurgudel suunatud proportsionaalsete juurdepääsupiirangute kehtestamist selliste kaubanduspartnerite suhtes, kes saavad kasu ELi turu avatusest, kuid ei ole näidanud vähimatki taht avada oma turgusid ELi ettevõtjatele, et sellega mõjutada ELi partnereid

pakkuma vastastikust ja proportsionaalset turulepääsu korda Euroopa ettevõtjatele;

47. juhib tähelepanu direktiivi 2004/17/EÜ artiklitele 58 ja 59; kutsub liikmesriike üles kasutama täiel määral võimalust teavitada komisjoni probleemidest seoses ettevõtete raskustega kolmandate riikide turgudele pääsemisel, ja kutsub komisjoni üles võtma tulemuslikke meetmeid, et tagada ELi ettevõtetele tõepoolest pääs kolmandate riikide turgudele;
48. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Kaupade ja teenuste riigihangete aastane käive moodustab enam kui 16% Euroopa Liidu sisemajanduse kogutoodangust ning selle rahaline väärtus on suurem kui 1500 miljardit eurot¹. Piiriüleste riigihangete osakaal on siiski väike – u. 3%. Riigihangete peamine eesmärk on osta majanduslikult ja kulutõhusalt kaupu ja teenuseid avalikule võimule usaldatud ülesannete täitmiseks.

Avalik sektor ei sarnane siiski teiste turul osalejatega, sest temal kui riiklike vahendite haldajal lasub eriline vastutus. Riigihanked peaksid võimaluse korral aitama kaasa suurte probleemide lahendamisele, milleks on ülemaailmne majandus- ja finantskriis, kliimamuutus ning lõunapoolsetes riikides süvenev vaesuskriis.

Kahtlemata on Euroopa siseturg ja selle eeskirjad riigihangete tellijate jaoks kasulikud: suurematel turgudel on rohkem valikuvabadust, mis võib tuua kaasa väiksemad kulud ja parema kvaliteedi; suurem läbipaistvus aitab võidelda korruptsiooni ja pettustega; piiriülene koostöö annab uusi tegutsemisvõimalusi ning kogemusi.

Siiski on asjal ka pahupool: paljudes liikmesriikides on piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused suurimad tellijad. Just nende näide demonstreerib praeguses majanduskriisis seda, kuidas Euroopa riigihankedirektiivid piiravad tegutsemisvõimalusi ning muudavad riigihanked kallimaks ning nende läbiviimise aeglasemaks.

Ka töövõtjad, eelkõige väikesed ning keskmise suurusega ettevõtted kannatavad bürokraatliku menetluskorra ja puuduva õiguskindluse all. Eksisteerib arvukalt uuringuid, mis tõendavad lisakulude ja pikemate menetluste olemasolu, kuid neid ei saa käesolevas dokumendis üksikasjalikumalt käsitleda.

Õiguslik ebakindlus

Sellisel arengul on erinevad põhjused. Riigihankedirektiivide läbivaatamisega 2004. aastal taheti saavutada riigihangete lihtsustamist, kaasajastamist ja paindlikumaks muutmist. Kuid seda eesmärki ei saavutatud.

Ühest küljest on direktiivid ise mõnes osas ebaselged, sest nõukogu ja parlamendi erimeelsused tõid kaasa kompromissid sõnastuses ning lüngad ja vastuolud õigustekstis. Teisest küljest oli direktiivide ülevõtmine liikmesriikide õigusaktidesse aeganõudev protsess, direktiive muudeti ülevõtmisel sageli veel rangemaks, kehtestati lisakriteeriume, kuid mõningaid paindlikkusega seotud instrumendid jäeti seevastu üle võtmata, st direktiive ei rakendatud sõna-sõnalt.

Õiguslik ebaselgus põhjustas mitmete rikkumismenetluste algatamise ning arvukalt Euroopa Liidu ning liikmesriikide õigusel põhinevaid kohtuprotsesse. Euroopa Liidu Kohtu pretsedendiõigusega ning Euroopa Komisjoni mittesiduvate õigusaktidega püüti õiguses valitsevaid lünki täita, mis aga selgust ei suurendanud.

Kõik eespool nimetatud tingimused on tekitanud keerulise õigussüsteemi, mis seab eelkõige nii väiksemate linnade ja omavalitsusüksuste kui ka väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete ette keerulised õigusprobleemid, mida nad ilma suuri kulusid kandmata või välist

¹ Rahvusvahelise Valuutafondi andmed 2006. aasta kohta, ELi SKT jooksevhindades miljoni USA dollari kohta 2007. aasta oktoobris ELis kehtinud vahetuskursi alusel: 14 609 840 miljonit USA dollarit – isegi kui väike osa sellest on kulutatud kaitseotstarbelistele toodetele.

õigusnõustamist taotlemata enam lahendada ei suuda, ning tähtsad riigihankeprojektid on õigusliku ebaselguse ja oodatavate kohtuvaidluste tõttu peatatud. Üheski teises valdkonnas ei ole nii palju kohtuvaidlusi. Euroopa Liidu struktuurifondide vahendite väärkasutamise peamiseks põhjuseks on riigihankeid reguleerivate eeskirjade vale kohaldamine. Kohtuvaidluste peamised põhjustajad on muu hulgas avaliku sektori sisesed partnerlused, linnaplaneerimine (kaasa arvatud sotsiaalelamute ehitamine) ning teenuste kontsessioonid. Samuti on õigusvaidluste aluseks avaliku ja erasektori partnerlused, õiglase kaubanduse toodete hankimine, riigihankedirektiivide kohaldamine lepingute puhul, mille maksumus on õigusaktidega kehtestatud piirmääradest väiksem, ning võimalus korraldada hankemenetlusi selliste sotsiaalsete kriteeriumite alusel, nagu võrdne töötasu, sooline võrdõiguslikkus, kollektiivlepingutest kinnipidamine ning pikaajaliste töötute või tööturul ebasoodsas olukorras olevate noorukite töölevõtmine.

Puudulik kooskõlastamine komisjonis

Lisaks on Euroopa Komisjoni sisene kooskõlastamine puudulik. Mitmed teenistused peavad riigihankeid selliste ülesannete täitmise vahendiks, mille jaoks ei oleks Euroopa Liidul muidu piisavalt rahalisi vahendeid ega õiguslikku pädevust. Muidugi on mõistlik ergutada tellijaid teostama riigihankeid keskkonda ja ühiskonda arvestaval viisil ning edendama innovatsiooni ja teadust, ning neid seejuures toetada. Kuid algatuste arvukus ei suurenda õiguslikku selgust ja õhnestab nii toetamist vääriva eesmärgi saavutamist. Mittesiduvate õigusaktide üleküllus on õiguslikku ebaselgust veelgi suurendanud.

Komisjon peaks mittesiduvate õigusaktide väljatöötamisel võtma arvesse nende proportsionaalsust ning praktilist mõju kohalikul tasandil. Euroopa Avaliku Halduse Instituudi (EIPA) viimases uuringus „The Institutional Impacts of EU Legislation on Local and Regional Governments, A Case Study of the 199/31/EC Landfill Waste and 2004/18/EC Public Procurement Directives” kritiseeritakse muu hulgas mittesiduvate õigusaktide suurt osakaalu: „teine tähtis puudus on mittesiduvate õigusaktide kasutamine direktiivi äärmiselt oluliste aspektide reguleerimiseks; mittesiduvate õigusaktide institutsioonilist mõju ei ole võimalik ette ennustada”. Parema õigusloome algatuse raames tuleks uurida ka mittesiduvate õigusaktide mõju ning hinnata subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete järgimist (kontsentreeritud mõjuhindamine).

Kahjuks ei ole Euroopa riigihankeõiguse kohaldamine komisjoni poolt ka poliitiliselt tasakaalustatud. Kuigi ökoloogiliselt vastutustundlike ja energiatõhusate riigihangete valdkonnas eksisteerib arvukalt algatusi, käsiraamatuid ja juhiseid, pärineb komisjoni viimane teatis sotsiaalselt vastutustundlike riigihangete kohta aastast 2000, st ajast enne riigihankedirektiivide läbivaatamist. Õiguslikust seisukohast äärmiselt keeruliste riigihangete kohta õiglase kaubanduse valdkonnas on siiani koostatud vaid üks teatis ning mitte ühtegi juhiseid ega käsiraamatut. Seda võib väärtalt tõlgendada kui komisjoni kaudset prioriteetide seadmist.

Raportöör nõuab seetõttu, et komisjoni eri teenistused riigihankeid omavahel paremini kooskõlastaksid ning et loodaks avalik ühisstrateegia riigihangete valdkonnas, kaasa arvatud ühine veebiportaal, et suurendada õigusloome läbipaistvust.

Samuti oleks vaja rohkem algatusi kogemuste vahetamise korraldamiseks, parimate tavade ja meetodite arendamiseks ja koolitusprogrammide toetamiseks liikmesriikides. Nimetatud koolitused peaksid olema suunatud mitte üksnes kohalikele tellijatele, vaid ka poliitiliste otsuste langetajatele ja muudele osalistele, eelkõige sotsiaalseid teenuseid osutavatele valitsusvälistele organisatsioonidele. Siin võiks kasutada Prantsusmaa kogemusi, sest seda mudelit katsetatakse seal parajasti.

Veel väljendatakse raportis rahulolematust komisjonisisesest riigihangete nõuandekomitee koosseisu ja töötulemuste läbipaistmatuse üle ning kutsutakse komisjoni üles tagama nii eespool nimetatud komisjoni kui ka kavandatud avaliku ja erasektori vahelise partnerluse nõuandekomisjoni tasakaalustatud koosseisu ning nende töö läbipaistvust;

Euroopa Liidu Kohtu õiguslik selgitus avaliku sektori siseste partnerluste kohta

Lissaboni lepingu jõustumine muutis õiguslikku olukorda. Eriti tugevdati kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli. Esmakordselt tunnustati Euroopa Liidu esmastes õigusaktides õigust „piirkondlikule ja kohalikule omavalitsusele” (Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõige 2).

„Liit austab liikmesriikide võrdsust aluslepingute ees ning nende rahvuslikku identiteeti, mis on omane nende poliitilistele ja põhiseaduslikele põhistruktuuridele, sealhulgas piirkondlikule ja kohalikule omavalitsusele.”

Ka uues protokollis üldhuviteenuste kohta (nr 26) rõhutatakse artiklis 1 järgmist liidu ühist väärtust:

„riiklike, piirkondlike ja kohalike asutuste oluline roll ja laiaulatuslik suvaõigus osutada, tellida ja korraldada üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid nii palju kui võimalik vastavalt kasutajate vajadustele;”

Euroopa Liidu Kohus on juba enne uue õigusraamistiku jõustumist tuginenud mitmes kohtuotsuses õigusele kohalikule omavalitsusele ja on osutanud, et „ametiasutus võib avalike huvidega seotud ülesandeid täita omaenda vahenditega... samuti võib ta täita neid ülesandeid koostöös teiste ametiasutustega” (kohtuasi C-480/06: Stadtwerke Hamburg). Sellega tugevdab Euroopa Liidu Kohus omavalitsuste valikuvabadust ja kohalikku omavalitsust. Siiski ei anta kohtuotsustega vabadust igasuguse koostöö tegemiseks omavalitsuste vahel. Euroopa Liidu Kohus arvab avaliku sektori siseseid partnerlused, nagu koostöö kohalike omavalitsuste vahel ja riigisisene koostöö, riigihankeid reguleeriva õiguse kohaldamisalast välja järgmiste kriteeriumite täitmise korral:

1. tegemist on kõigile omavalitsustele usaldatud avaliku ülesande ühise täitmisega,
2. mida täidavad ainult ametiasutused (st eraettevõtteid kaasamata)
3. ning suurema osa ülesandest täidavad kaasatud ametiasutused.

Lisaks on Euroopa Liidu Kohus kinnitanud, et ainult võimalus avada avaliku sektori sisene partnerlus eraõiguslikele investoritele ei ole takistuseks, tingimusel, et selleks ei ole konkreetset kavatsust juba lepingu sõlmimise ajal.

Sellega on üks riigihangete keerulistest külgedest piisavalt lahti seletatud. Sellisest kohtupraktikast tuleneb paratamatult, et komisjon loobub antud valdkonnas rikkumismenetluste algatamisest liikmesriikide vastu ning alustab Euroopa Parlamendi ja sidusrühmade osavõtul tööd Euroopa Liidu Kohtu pretsedendiõiguse konsolideerimiseks. Käesolev raport peaks olema selle töö esimene ehituskivi.

Õiguslik selgitus teenuste kontsessioonide kohta

Teenuste kontsessioonid määratletakse läbivaadatud direktiivides esmakordselt ja neid klassifitseeritakse lepinguteks, mille puhul „tasu teenuste osutamise eest seisneb kas ainult õiguses kasutada seda teenust või sellises õiguses koos tasuga”. Euroopa õigusloojad jätsid need lepingud teadlikult riigihankeid käsitlevate direktiivide kohaldamisalast välja, et

pakkuda tellijatele ja töövõtjatele suuremat paindlikkust ning arvestada liikmesriikide erinevat õiguskultuuri ja -traditsiooni. Seda seisukohta on Euroopa Liidu Kohus oma viimastes otsustes ka kinnitanud (10. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-206/09: Eurawasser). Teenuste kontsessioonid ei kuulu riigihankedirektiivide kohaldamisalasse, vaid neid reguleeritakse ELi lepingute lihtsama süsteemiga. Kohus on eelnimetatud kohtuotsuses pööranud lähemalt tähelepanu ka riskide ülekandmise kriteeriumile. Kohtu arvamusel ei saa välistada teenuste kontsessioone veemajanduse valdkonnas ainult seetõttu, et nende lepingute kasutamine on kindlaks määratud eeskirjaga, millega kehtestatakse kohustuslik ühendus- ja kasutuskord. Euroopa Liidu Kohus kinnitab, et tellijatel on lubatud tellida teenuste osutamist kontsessiooni teel juhul, kui nad peavad seda parimaks asjaomase avaliku teenuste tagamise viisiks. Seega on Euroopa Liidu Kohus andnud selgituse mitmeid õiguslikke vaidlusi tekitanud küsimusele.

Selgitus avaliku ja erasektori partnerluste kohta

Ka muudes valdkondades saavutati tänu komisjonile ja Euroopa Liidu Kohtule suurem õiguslik selgus. Nii komisjon (5. veebruari 2008. aasta teatis avaliku ja erasektori partnerluste kohta) kui ka Euroopa Liidu Kohus (15. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-196/08:Acoset) on sätestanud, et ülesannete täitmise tellimiseks äsja asutatud avaliku ja erasektori partnerlustelt ja neile ülesannete delegerimiseks ei ole kahekordse hankemenetluse korraldamine vajalik. Kontsessiooni üleandmine varem selleks otstarbeks loodud avaliku ja erasektori ühissettevõttele ilma konkursita nõuab järgmiste tingimuste täitmist:

- eraõigusliku partneri valik tehakse läbipaistva menetluse alusel pärast seda, kui finants-, tehnilisi, talitus- ja haldustehnilisi nõudeid ning pakkumise tunnuseid osutatava teenuse suhtes on kontrollitud;
- lisaks jääb avaliku ja erasektori ühissetevõtte äriiline eesmärk kogu kontsessiooni kestuse jooksul samaks; Euroopa Liidu Kohtu arvamusel tuleks äriilise eesmärgi või üleantud ülesande olulisel muutumisel korraldada hankemenetlus;

Sellega on ka avaliku ja erasektori vahelise partnerluse valdkonnas saavutatud piisav õiguslik selgus.

Linnaplaneerimine

Siiski ei ole kõik probleemid veel lahendatud. Väga keeruliste probleemidega paistab hetkel silma linnaplaneerimise valdkond. Kuna eelkõige Saksa kohtud tõlgendasid liiga laialt Euroopa Liidu Kohtu otsust kohtuasjas C-220/05: Roanne, laienes riigihankedirektiivide kohaldamisala selle tulemusena valdkondadele, mis tegelikult sinna kuuluma ei peaks. Kohalikel omavalitsustel peab siiski olema võimalik müüa maad teatud tingimustel (nt nõue, et maale tuleb ehitada kahe aasta jooksul), ilma et müüki tuleks korraldada riigihangete kriteeriumite põhjal üleeuroopaliselt teostatava hankemenetlusega. Muidu tekib oht, et „isegi kui see tundub absurdne, tuleb pidada kogu linnaplaneerimise alast tegevust direktiivi reguleerimisalasse kuuluvaks, kuna ehitustööde võimalikku teostamist käsitlevate sätetega muudetakse määratluse kohaselt olulisel määral asjaomase maa väärtust.” (Tsitaat kohtujurist Paolo Mengozzi 17. novembril 2009 nimetatud kohtuasjas esitatud seisukohast).

Riigihankedirektiivid ei olnud kunagi mõeldud selliste juhtude reguleerimiseks ja tasub loota, et Euroopa Liidu Kohus nõustub kohtujuristi seisukohaga.

Säästvad ja uuenduslikud riigihanked

Ökoloogiliselt vastutustundlike riigihangete valdkonnas eksisteerib mitmeid abivahendeid, nagu GPP Toolkit, Procura + kampaania või TopTenPro, mis aitavad ametiasutusi ja muid

avaliku sektori organeid säästvate riigihangete läbiviimisel. Samuti on komisjon koostanud uuenduslikke riigihangete valdkonnas kommertskasutusele eelnevaid hankeid käsitleva teatise ja juhtivaid turge käsitleva teatise. Sarnased algatused puuduvad aga täielikult sotsiaalselt vastutustundlike riigihangete valdkonnas. Lissaboni lepinguga on suurendatud ka sotsiaalse Euroopa tähtsust. Eelkõige Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõikes 3 ning nüüdsest õiguslikult siduvaks muudetud põhiõiguste hartas täiendatakse Euroopa Liidu seni puhtalt majanduslikke eesmärke siduvate sotsiaalsete eesmärkidega. Need muutused peavad kajastuma ka komisjoni algatustes.

Eelkõige on sotsiaalselt vastutustundlike riigihangete põhiprobleemiks asjaolu, et ühiskondlikud kriteeriumid on olulisel määral seotud tootmisprotsessiga, mistõttu ei ole neid peaaegu üldse näha lõpptootes ning nende kontrollimine on raske tootmise üleilmastumise ja keeruliste tarneahelate tõttu. Asja muudab veel keerulisemaks ja ebaselgemaks see, et hankemenetluse käigus tuleb arvestada pakkujate endi väljastatud sertifikaatidega, et mitte rikkuda diskrimineerimiskeeldu. Nimetatud sertifikaatide kontrollimine on enamikule tellijatest liiga koormav. Seetõttu peaks komisjon kaaluma lisaks käsiraamatu koostamisele ka täpsete ja kontrollitavate kriteeriumite väljatöötamist ning sellise andmebaasi tegemist, mis sisaldab iga toote suhtes kohaldatavaid kriteeriume. Samuti tuleks kaaluda Euroopa Liidu ameti loomist, mis tegeleks tootjarühmade kriteeriumite väljatöötamise ja kontrolliga ning täidaks vajadusel ka kaebuste kohtuvälise lahendaja rolli.

Riigihankedirektiivide läbivaatamine

Üldiselt oleks soovitatav, et komisjon võtaks kavandatud riigihankedirektiivide läbivaatamise käigus arvesse eespool nimetatud aspekte ning lahendaks kõik õiguslikud ja praktilised puudused, mis on ilmnunud direktiivide ülevõtmisel siseriiklikesse õigusaktidesse, ning kaotaks igasuguse säilinud õigusliku ebaselguse riigihankeõiguse kohaldamisel. Samuti oleks soovitatav välja selgitada, kus ja kuidas saaks Euroopa Liit kaasa aidata haldusprotsesside lihtsustamisele antud valdkonnas. See nõuab aga praeguste probleemide objektiivset analüüsimist, mis peaks loomulikult toimuma kõigi sidusrühmade laialdasel kaasamisel. Raportöör hoiatab tungivalt riigihankedirektiivide läbivaatamise eest praegusel ajahetkel, sest see oleks erinevatel põhjustel praegu enneaegne. Ühest küljest tuleks koos nende direktiividega tingimata läbi vaadata ka direktiiv õiguskaitsevahendite kohta, et ennetada riigihankeid reguleeriva õiguse edasist lõhenemist. Praeguseks ei ole kõik liikmesriigid õiguskaitsevahendeid käsitlevat direktiivi oma siseriiklikesse õigusaktidesse veel üle võtnud ja seetõttu ei saa selle direktiivi praktilist mõju riigihangetele veel hinnata. Teisest küljest seisavad kõik liikmesriigid praegu silmitsi sügava majandus- ja finantskriisiga, mille tagajärgi kohalike omavalitsuste jaoks ei ole veel võimalik hinnata, kuid mis järgmiste aastate jooksul veel kindlasti süvenevad. Riigihangete õigusliku aluse muutmine sellisel ajahetkel tooks kaasa veelgi suurema ebakindluse ja viivitused hankemenetluste läbiviimisel. See oleks omakorda kõigile kahjulik.

24.2.2010

REGIONAALARENGUKOMISJONI ARVAMUS

siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonile

uute arengute kohta riigihangetes
(2009/2175(INI))

Arvamuse koostaja: Oldřich Vlasák

ETTEPANEKUD

Regionaalarengukomisjon palub vastutaval siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. juhib tähelepanu asjaolule, et ehkki kohalikud ja piirkondlikud asutused on ühed Euroopa suuremad hankijad ja etendavad seetõttu riigihanke eeskirjade rakendamisel olulist osa, tähendab konkurentsioiguses ja hankeõiguses sätestatud eeskirjade keerukus seda, et sageli jääb puudu teadmistest õigusliku raamistiku ja selle rakendamise kohta, asjakohasest koolitusest ning hangete tegemise suunistest riiklikust madalama tasandi asutuste jaoks; kutsub liikmesriike üles korraldama koolituskursuseid, millel tutvustatakse riigihanke eeskirju, sealhulgas selliseid eriküsimusi nagu sotsiaalsed, keskkonna-, mitmekesisuse ja võrdsuse kriteeriumid, ning toetama info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamist vastavate eeskirjade tundmise parandamiseks ja kohalike ja piirkondlike asutuste haldussuutlikkuse tõstmiseks; sellega seoses nimetab võimalust moodustada kohalike ja piirkondlike asutuste koostööl põhinevaid piirkonnatasandi riigihankerühmitusi, mis tänu kontaktidele ning vastastikusele teabe- ja kogemuste vahetusele parandaks tunduvalt riigihangete tõhusust ja tulemuslikkust; lisaks viitab vajadusele jätkata pingutusi korrupsioonijuhtude paljastamiseks ja vähendamiseks piirkondlikul ja kohalikul võimutasandil, kasutades selleks koolitusi, teavitamist ja avalikustamist;
2. rõhutab, et Euroopa Kontrollikoja aastaaruannetes ELi eelarve täitmise kohta, sealhulgas viimases aruandes 2008. aasta kohta märgitakse pidevalt, et ELi hanke-eeskirjade täitmata jätmise on üks kahest kõige tavalisemast põhjusest, mis viivad vigadele ja eeskirjade eiramisele struktuurifondidest ja ühtekuuluvusfondist kaasfinantseeritavate üleeuroopaliste projektide realiseerimisel; sellega seoses juhib tähelepanu asjaolule, et sageli põhjustab eeskirjade eiramist ELi eeskirjade ebaõige ülevõtmine ja liikmesriikides kohaldatavate eeskirjade erinevused; palub komisjonil ja liikmesriikidel koostöös piirkondlike ja kohalike

asutustega läbi vaadata riigihangetel kohaldatavad erinevad eeskirjade kogumid, et neid eeskirju ühtlustada ja lihtsustada kogu riigihangete õiguslikku raamistikku, eesmärgiga vähendada vigu ja tõsta struktuurifondide kasutamise tõhusust;

3. arwab, et lisaks kulukusele ja keerukusele võib probleeme põhjustada ka riigihankeprotsessi lõpuleviimiseks vajalik aeg ning oht, et võidakse algatada kohtuasju pikalevenivate hagimenetlustena, mille käiku mitmed osapooled sageli pidurdavad, ning seetõttu tervitab asjaolu, et taastamise kavas lubatakse konkreetset 2009. ja 2010. aastal suuremate avaliku sektori projektide puhul kohaldada riigihankedirektiivides esitatud menetluste kiirendatud versioone; kutsub liikmesriike nimetatud menetlusi ära kasutama ning aitama kohalikel ja piirkondlikel asutustel neid rakendada ja kasutada, tehes seda kõigil juhtudel kooskõlas tavapärase riigihanke eeskirjade nõuete ja eeskirjadega;
4. palub komisjonil uurida võimalust kasutada ka pärast 2010. aastat struktuurifondidega seotud menetluste kiirversioone ning pikendada künniste ajutise tõstmise tähtaega, seades eesmärgiks just investeringute kiirendamise;
5. taunib asjaolu, et mõnel juhul on struktuurifondidest tehtud eraldised riigihangetel põhinevatele avaliku ja erasektori partnerluse raames alustatud kohaliku ja piirkondliku tasandi infrastruktuuriprojektidele ja nendega seotud, eraettevõtjatega sõlmitud lepingutele väga keerukate hankemenetluste tõttu põhjustanud varemalt infrastruktuuri arendamiseks ette nähtud Euroopa Liidu toetustest ilmajäämise; arwab, et kui Euroopa Liit tahab omada mingitki võimalust vajalike investeringute tegemiseks infrastruktuuri ja kvaliteetsetesse teenustesse, on väga tähtis kaotada avaliku ja erasektori partnerlust piiravad takistused; palub komisjonil tagada, et riigihanke- ja struktuurifondide rakendamise eeskirjadega luuakse avaliku ja erasektori partnerluse jaoks ühtne raamistik, et anda kõigile sidusrühmadele õiguskindlus ning seoses kaasrahastamise põhimõttega ja ülemaailmse majanduskriisi järelmittega vähendada survet avaliku sektori eelarvetele;
6. tunnustab kohalike ja piirkondlike asutuste õigust demokraatlikul teel valida parimad vahendid avalike teenuste osutamiseks, sealhulgas otsustada kasutada nende omanduses või nende kontrolli all olevaid ettevõtteid, mis ei hõlma eraõiguslikke partnereid; arwab, et omavalitsuste vahelist või muul kujul toimuvat avaliku sektori üksuste vahelist koostööd teenuste osutamisel kui õiguspärast teenuste osutamise viisi tuleks lubada ka ilma kohustusliku hankekonkursita ning et kohaliku ja piirkondliku tasandi osapooltel peaks olema võimalus lasta avalike teenuste osutamise seotud ülesandeid täita ka nende omanduses või nende kontrolli all olevatel ettevõtetel;
7. juhib tähelepanu sellele, et komisjoni riigihanke alaseid algatusi tuleb paremini kooskõlastada, et need oleksid üleeuroopaliste riigihankedirektiividega kooskõlas ega põhjustaks ettevõtjatele õiguslikke probleeme; nõuab sellega seoses ja valdkonna õigusliku läbipaistvuse edendamiseks paremat komisjonisisest kooskõlastamist, sealhulgas ühtainsat selge ülesehitusega veebisaiti;
8. rõhutab vajadust julgustada VKEsid osalema kohalike ja piirkondlike asutuste korraldatud riigihankemenetlustel kooskõlas ELi VKEde toetamise üldesmärkidega; märgib, et VKEde suuremat osalemist saab tagada nõuetekohase teavitamise, nõustamise,

koolituskursuste ja praktilise abi osutamisega;

9. mõistab paljude kohalike omavalitsuste muret seoses Euroopa Liidu Kohtu linnaarendustegevust käsitlevate otsuste tõlgendamisega¹; usub kindlalt, et riigihanke eeskirjade talitluslikult ja õiguslikult range kohaldamine võib linnaarendustegevust takistada; palub komisjonil tihedas koostöös parlamendi, nõukogu ning piirkondlike ja kohalike asutustega koostada vastavad riigihanke eeskirjad, mis on nii selged, et võimaldavad tellijatel selgelt määratleda, milliseid riiklikke ehitustöölepinguid ja riiklikke ehitustööde kontsessioone need eeskirjad reguleerivad, ning selliselt eristada neid lepinguid ja kontsessioone linnaarendusprojektidest, mida hanke-eeskirjad ei reguleeri, nii et avaliku ja erasektori vahel on lihtsam sõlmida maad puudutavaid lepinguid, ilma et asjatult nõutaks konkursikutsete avaldamist ning ohustataks kohalike omavalitsuste õigust ja pädevust otsustada, kuidas nad tahavad oma territooriumi arendada; ootab suure huviga Euroopa Liidu Kohtu otsust kohtuasjas C-451/08; toetab Euroopa Liidu Kohtu kohtujuristi 17. novembril 2009. aastal esitatud seisukohta kohtuasjas C-451/08: „Neid ulatuslikke ja ambitsioonikaid eesmärke tuleb direktiivi tõlgendamisel silmas pidada, kuid seejuures ei tuleks eeldada, et meetme eesmärgile apelleerides saab selle kohaldamisala piiramatult laiendada.“ (lõige 35); vastasel juhul on oht „et direktiivi alla kuulub igasugune linnaplaneerimistegevus, kuna ehitustööde teostamise võimalusega seotud meetmed muudavad juba ise oluliselt kõnealuse maa väärtust“.

¹ Euroopa Liidu Kohtu (esimene koda) 18. jaanuari 2007. aasta otsus kohtuasjas C-220/05 Jean Auroux jt v Commune de Roanne.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	22.2.2010
Lõpphääletuse tulemus	+: 39 -: 1 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	François Alfonsi, Luís Paulo Alves, Charalampos Angourakis, Catherine Bearder, Jean-Paul Basset, Sophie Briard Auconie, Zuzana Brzobohatá, Alain Cadec, Ricardo Cortés Lastra, Tamás Deutsch, Rosa Estaràs Ferragut, Seán Kelly, Evgeni Kirilov, Constanze Angela Krehl, Petru Constantin Luhan, Ramona Nicole Mănescu, Iosif Matula, Miroslav Mikolášik, Franz Obermayr, Jan Olbrycht, Wojciech Michał Olejniczak, Markus Pieper, Georgios Stavrakakis, Nuno Teixeira, Michael Theurer, Michail Tremopoulos, Viktor Uspaskich, Lambert van Nistelrooij, Oldřich Vlasák, Kerstin Westphal, Hermann Winkler, Joachim Zeller, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Vasilica Viorica Dăncilă, Karin Kadenbach, Heide Rühle, Peter Simon, László Surján, Evžen Tošenovský, Sabine Verheyen

2.3.2010

RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS

siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonile

uute arengute kohta riigihangetes
(2009/2175(INI))

Arvamuse koostaja: Małgorzata Handzlik

ETTEPANEKUD

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon palub vastutaval siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. juhib tähelepanu sellele, et siseturg ja rahvusvahelised turud on üha rohkem omavahel seotud; on sellega seoses arvamusel, et ELi siseturu õigusloojad ja ELi läbirääkijad rahvusvahelise kaubanduse valdkonnas peaksid oma tegevuses alati silmas pidama mõlemapoolseid võimalikke tagajärgi ning peaksid võtma vastu sidusa poliitika, mis peaks alati olema suunatud riigihangete poliitikas niisuguste ELi väärtuste edendamisele nagu läbipaistvus, põhimõtteline korruptsioonivastane seisukoht ning sotsiaalsete- ja inimõiguste arengule kaasa aitamine; kutsub sünergia soodustamiseks siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni ning rahvusvahelise kaubanduse komisjoni üles korraldama ühiseid infotunde;
2. rõhutab, et korralikult toimiv riigihangete raamistik on õiglase ja vaba konkurentsipõhise turu eeltingimus ning aitab võidelda korruptsiooni vastu;
3. usub, et mõnepoolne leping, nagu riigihankeleping, on parim vahend võrdsete konkurentsitingimuste tagamiseks Euroopa ettevõtjatele seoses juurdepääsuga rahvusvahelise tasandi riigihangete turule; nõuab seega tungivalt, et komisjon viiks lõpule läbirääkimised esialgse teksti üle, milles jõuti kokkuleppele 2006. aastal kui 1996. aastal jõustunud riigihankelepingu parandatud versioonis, ning nõuab tungivalt, et komisjon jätkaks oma jõupingutusi ambitsioonika riigihankelepingu sõlmimise nimel; juhib tähelepanu asjaolule, et riigihankelepingu artiklis V ja preambulis tunnustatakse arengumaade eri- ja diferentseeritud kohtlemist;
4. kutsub riigihankekomitee 22 vaatlejariiki tungivalt üles kiirendama riigihankelepinguga

ühinemise protsessi;

5. on seisukohal, et ELi riigihangete turg on jätkuvalt kõige avatum riigihangete turg kogu maailmas;
6. avaldab kahetsust, et meie rahvusvahelised partnerid ei ole veel oma riigihangete siseturgusid ELi ettevõtjatele avanud samamoodi, nagu ELi siseturg on avatud kolmandate riikide ettevõtjatele; taunib sügavalt asjaolu, et meie peamised kaubanduspartnerid järgivad kolmandates riikides riigihankelepingute pakkumistel osalevate ELi tarnijate suhtes diskrimineerivaid riigihangete tavaid; taunib asjaolu, et mõned võtmeasukohtadega kaubanduspartnerid (sealhulgas riigihankelepingu liikmed) võtavad riigihangete valdkonnas protektsionistlikke meetmeid;
7. kutsub komisjoni tungivalt üles tugevdama pingutusi Euroopa VKEdele riigihangetes suurema rolli tagamiseks ning võtma tõhusamaid meetmeid Euroopa VKEde diskrimineerimise takistamiseks, võttes sel eesmärgil vastu samasugused sätted, nagu on seda teinud mõned riigihankelepingu liikmed (näiteks Kanada ja USA); märgib, et meetmed läbipaistvuse parandamiseks ning riiklikele hanketurgudele juurdepääsu hõlbustamiseks aitaksid VKEdele pääseda nendele turgudele;
8. olles tungivalt vastu protektsionistlikele meetmetele riigihangete valdkonnas ülemaailmsel tasandil, usub kindlalt vastastikkuse ja proportsionaalsuse põhimõttesse selles valdkonnas; kutsub komisjoni üles kaaluma osade ELi riigihangete turgudega seotud suunatud proportsionaalsete juurdepääsupiirangute kehtestamist selliste kaubanduspartnerite suhtes, kes saavad kasu ELi turu avatusest, kuid ei ole üles näidanud tahet avada oma turgusid ELi ettevõtjatele, et mõjutada nii ELi partnereid pakkuma vastastikust ja proportsionaalset turulepääsu korda Euroopa ettevõtjatele;
9. juhib tähelepanu direktiivi 2004/17/EÜ artiklitele 58 ja 59; kutsub liikmesriike üles kasutama täies ulatuses ära võimalust teavitada komisjoni probleemidest, mis on seotud ettevõtete raskustega pääseda kolmandate riikide turgudele, ja kutsub komisjoni üles võtma tõhusaid meetmeid tagamaks, et ELi ettevõtjatel on kolmandate riikide turgudele tõeline juurdepääs;
10. palub komisjonil tagada uuesti läbi vaadatud WTO riigihankelepingusse sätte kaasamise, mis võimaldaks Euroopa Liidul eelistada riiklike lepingute andmisel VKEsid sarnaselt sätetele, mille on juba vastu võtnud teised selle lepingu osalised riigid;
11. rõhutab seoses Euroopa Liidu kohustustega rahvusvaheliste riigihangete valdkonnas ka korrupsioonivastaste mehhanismide tugevdamise tähtsust riigihangete valdkonnas ning juhib tähelepanu vajadusele suunata jõupingutused läbipaistvuse ja õigluse tagamisele riiklike vahendite kasutamisel;
12. palub komisjonil hinnata võimalust kasutada keskkonnasäästlikku riigihanget kui jätkusuutliku arengu edendamise vahendit;
13. palub komisjonil hinnata võimalust täiendada rahvusvaheliste partneritega sõlmitavad riigihankelepingud sätetega, milles nõutakse konventsioonides ja rahvusvahelistes lepingutes sätestatud põhiliste inimõigustega seotud kohustuste täitmist.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	23.2.2010
Lõpphääletuse tulemus	+: 16 -: 5 0: 5
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	William (The Earl of) Dartmouth, Daniel Caspary, Christofer Fjellner, Joe Higgins, Yannick Jadot, David Martin, Emilio Menéndez del Valle, Vital Moreira, Cristiana Muscardini, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Niccolò Rinaldi, Helmut Scholz, Iuliu Winkler, Jan Zahradil, Paweł Zalewski
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Catherine Bearder, José Bové, George Sabin Cutaș, Mário David, Salvatore Iacolino, Syed Kamall, Elisabeth Köstinger, Jörg Leichtfried, Matteo Salvini, Michael Theurer, Jarosław Leszek Wałęsa
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Patrice Tirolien

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	28.4.2010
Lõpphääletuse tulemus	+: 28 -: 0 0: 8
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Cristian Silviu Buşoi, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, António Fernando Correia De Campos, Jürgen Creutzmann, Christian Engström, Evelyne Gebhardt, Louis Grech, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Philippe Juvin, Sandra Kalniete, Alan Kelly, Eija-Riitta Korhola, Edvard Kožušník, Kurt Lechner, Toine Manders, Mitro Repo, Robert Rochefort, Zuzana Roithová, Heide Rühle, Andreas Schwab, Róza Gräfin Von Thun Und Hohenstein, Kyriacos Triantaphyllides, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Pascal Canfin, Cornelis de Jong, Frank Engel, Anna Hedh, Othmar Karas, Emma McClarkin, Catherine Soullie, Anja Weisgerber, Kerstin Westphal
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Edward Scicluna